

hanem mozaikos, de éppen attól nagyszerű, hogy nem akar mindenáron drámai tartalmat ráncukálni. „Ha ez egy rendes darab lenne”... – szólnak ki a színészek többször is. Valóban, egy „rendes darabban” nem teszik ki önmagukat a színpadra a résztvevők, nem vitáznak egymással arról, hogy ki a legalkalmasabb a szerep eljátszására, nem osztják meg problémáikat a nézőkkel, nem mosódik össze egyetlen közös térré a színpad és a nézőtér. A *Piaf, Piaf* semmilyen értelemben nem „rendes darab”: nem történet, nem koncert, nem musical, nem táncelőadás, hanem mindez egyben, és sokkal több annál. Uotinen ugyanis Piaf apropóján a művésztől, a művészetéről – a táncról, az énekről, a színházról – és az önazonos, igazi életről beszél. Ne feledjük el, hogy ez egy – némileg kényszerből – megújuló színház programadó előadása. Ebben a programban, a látottak alapján, sok lehetőség van: a progresszivitás és a sokoldalúság mellett a mi-

nőségi popularitást is előlegezi. A Bárka produkciója csillogó *Gesamtkunstwerk* arról, hogyan lehet és szabad alkotó és látó emberként létezni.

JUHA SILTANEN – JORMA UOTINEN:
PIAF, PIAF (Bárka Színház)

Az eredeti díszletet a Bárka terére alkalmazta: Csík György. **Jelmez:** Lakatos Márk. **Zenei vezető, karmester:** Dinyés Dániel. **Rendező:** Jorma Uotinen. **Szereplők:** Varjú Olga, Spolarics Andrea, Varga Anikó, Ladányi Andrea, Ilyés Róbert, Kálid Artúr, Telekes Péter, Pásztor Tibor, Réti Adrienn e. h., Trokán Nóra e. h., Törőcsik Tamás, Dévai Balázs, Fejes Kitty, Fóti Zsófi, Vida Gábor, Solya Ádám, Bánki Zsolt.

Urbán Balázs

Mindenből egy kicsit

HELTAI JENŐ: A TÜNDÉRLAKI LÁNYOK

Heltai Jenő darabjában, ha úgy tetszik, mindenből van egy kicsi. Egy kis szentimentális ragyogás, némi társadalomkritika, cseppnyi bánat, kis adag ironia. Amiből talán több van az átlagnál, az a kedélyes szellemesség – igaz, nem a költő Heltai kedélye és szellemessége, hanem a biztos kezű színpadi szerzőé. Egy drámának mindez akár erénye is lehet, hiszen a színpadi változathoz több utat, több kapaszkodót kínál.

A Valló Péter rendezte vígszínházi előadásban is van mindenből egy kicsi. Fájdalomból és örömből, kellemből és iróniából, realizmusból és stilizálásból. S amiből egyértelműen több van az átlagnál, az a mindent elsimító kedélyesség. Nem könnyen tudok elképzelni előadást, melynek ez erénye lehet...

A *Tündérlaki lányok* – ha költészet, mélység és eredetiség terén nem közelíti is meg Szép Ernő vagy Szomory Dezső reprezentáns drámáit, színpadi csillogás tekintetében pedig vitathatatlanul elmarad Molnár Ferenc bravúrdarabjaitól – több, mint alkalmas nyersanyag. Erős rendezői kéz akár az érzések komolyan vételével, akár a társadalomkritika felerősítésével létrehozhat belőle érvényes és hatásos előadást, de azt sem zárom ki, hogy stílusra, humorra ráérezve, ráerősítve fergeteges mulatság kerekedjék belőle. Ez az erős kéz hiányzik leginkább a vígszínházi produkcióból. A rendezői ambíció mintha kizárólag az előadás biztonsá-

gos lebonyolítására koncentrálna. Valló Péter nem ad irányt a több értelmezési lehetőséget kínáló darabnak, sőt, következetesen tompít benne mindent, ami esetleg érdekesebb lehetne. Nincsenek összecsapások, hiszen a testvérek élesebb összetűzései ártatlan színpadi civakodásokba torkollnak, ahol a kergetőzések zaja még a szavakat is elnyomja. Nincsenek valódi drámák, hiszen azok, akikkel ez megtörténhetne, beletörődő kedélyességgel veszik tudomásul sorsuk alakulását, s egyébként is, mintha a férfi főszereplők, a Báró és az ifjú Pázmán senki iránt nem táplálnának erős és valódi érzelmeket. Nincs komolyan vehető társadalmi-szociális mondanó, mert az alapmű amúgy is általános, lapos tanulságait az erős karikírozás tovább tompítja. Ami megmarad, a már többször emlegetett kedély és a szellemesség, az sem tud csillogni igazán; a játék ugyan perfekt módon kimért, ám meglehetősen kényelmes tempóban halad előre.

Így aztán a darabra jellemző minőségi és stílári eklektikát fel is erősíti az előadás. Ahol maga a mű is erősebb, ott kifejezőbb, érdekesebb, a várakozást felkeltő a játék. A második felvonás elejének még vannak olyan szakaszai, melyek tartalmasabb előadás lehetőségét is felvetik. Ám a „családi tanács” nagyjelenetének elmaszatólásával végképp kihűl a feszültség, az egyébként is súlyosan sikertelen harmadik felvonást

pedig senki és semmi nem menti meg: tömény unalomba fullad. Kevésbé meglepő módon az eklektika mind a produkció látványvilágára, mind a színészi alakításokra jellemző. Szakács Györgyi jelmezei nemcsak korhűnek hatnak, de kifejezetten szépek, mutatósak, nem egy esetben találóak is. Szlávik István viszont erősen stilizált, kintet és bentet, azaz lakást és környezetet, enteriőrt és mielőtt együtt, egyben láttató színpadképet készített. Mind a jelmez, mind a díszlet kvalitásos munka, de mivel stiláris diszkrepanciájuk nemhogy jelentést, még jelentőséget sem kap, olyan érzésünk lehet, mintha két különböző előadás alapjait jelölnék ki.

Koncz Zsuzsa felvétele

Zeck Juli (Olga),
Danis Lída (Boriska)
és Petrik Andrea
(Manci)

Nagyobb baj, hogy erősen széttartóak a színészi alakítások is. És elsősorban nem is minőségi értelemben; a minőségi különbség legalábbis kevésbé éles, mint a stiláris. Varju Kálmán (Pázmán) vagy Zeck Juli (Olga) alapvetően realisztikus eszközökkel él, Szegedi Erika kicsit el- és megemeli a levakarhatatlan Malvin néni alakját, Halász Judit (özvegy Bergné) apróbb magánszámokkal szórakoztatja a publikumot, Petrik Andrea (Manci) óvatosan karikírozza, Csőre Gábor (Petrencey Gáspár) pedig egyenesen a karikatúra felé közelíti a játszott figurát. Nem alakul ki egységes játéktípus, következképpen magának az előadásnak sem születik markáns stílusa.

A három főszereplő közül Tornyi Ildikó nyújtja a legsikerültebb alakítást. Igaz, a még némi joggal naiv Sári alighanem a mű leghálásabb szerepe, de a színésznő játéka legalább természetesnek hat, mentes minden negédtől, s elhitheti a felnövőben lévő gyerek-lány érzelmi csapongásait. Ha az előadás a könnyed, derűs líra felől közelítené Heltai darabját, alighanem ez az alakítás lehetne az ideális kiindulási pont. A Boriskát játszó Danis Lídiának leginkább színpadi kisugárzása érvényesül; a nő férfiszíveket irányító erejét maradéktalanul elhitheti. De kicsit sokat játszik el a lány pózaiból és kicsit keveset valódi érzéseiből, s mivel közte és Pázmán között távolról sem izzik forró szenvedély, az sem igazán derül ki, hogy mennyire vállal Boriska áldozatot azzal, hogy a Báró mellett marad. Hasonlóan keveset tudunk meg a Báró érzéseiről is. Pedig az ő története éppúgy szólhatna egy időszóvén még utolsó szerelemre lobbanó, majd erről lemondani

kénytelen férfi fájdalomról, mint egy büszke, de határozatlan ember érzelmi ingadozásairól vagy akár egy gőgös arisztokrata szeszélyéről. Ám Lukács Sándor mindezek helyett nagy rutinnal, meggyőzően és relatíve színesen játszik egy kedves, nagylelkű, nőket szerető és tisztelő, ám különösebben erős érzelmekre nemigen képes férfiút. Akinek mintha teljesen mindegy is

lenne, hogy Boriska vagy Sári van mellette. Ahogy esik, úgy puffan.

Ez utóbbi mondat Valló Péter rendezésének egészére is érvényesnek látszik. Ha úgy vesszük, nagyobb baj nem történt, elvégre mind a szöveg, mind a rendezés manuális, játékmesteri vonulata, mind a színészi játék átlagszínvonala megüti a biztonságos professzionalizmus szintjét. Csak éppen az alkotói ambíció nem világos: hiszen az átlagos nézői tetszéssel fogadott játékot nem kísérte vastaps és harsogó kacaj, s aligha hihető, hogy a következő esztendőben a Vígszínház sikeres előadásai közé fog majd tartozni. Személyes mondanóknak, közlésvágyának, egyáltalán: alkotói koncepciónak pedig még a fuvallata sem érződik.

HELTAI JENŐ: A TÜNDÉRLAKI LÁNYOK (Vígszínház)

Dramaturg: Harangozó Eszter. **Díszlet:** Szlávik István. **Jelmez:** Szakács Györgyi. **Szenika:** Krisztiani István. **Zenei munkatárs:** Termes Rita. **Világítás:** Komoróczy Gábor. **A rendező munkatársa:** Várnai Ildikó. **Rendező:** Valló Péter.

Szereplők: Halász Judit, Danis Lídia/Marjai Virág, Zeck Juli, Petrik Andrea e. h., Tornyi Ildikó, Szegedi Erika, Hullan Zsuzsa, Lukács Sándor, Varju Kálmán, Csőre Gábor, Pándy Lajos.